

Zpráva o prosazování nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 181/2011 o právech cestujících v autobusové a autokarové dopravě

Z článku 29 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 181/2011 o právech cestujících v autobusové a autokarové dopravě a o změně nařízení (ES) č. 2006/2004 (dále jen „**Nařízení**“) vyplývá povinnost všech subjektů příslušných pro prosazování tohoto nařízení do 1. 6. 2015 a každé dva roky poté zveřejnit zprávu o své činnosti v předchozích dvou kalendářních letech. Tato zpráva, jejíž formát byl vytvořen Evropskou Komisí (dále jen „**EK**“), obsahuje zejména popis opatření přijatých za účelem provedení tohoto Nařízení a statistiky uplatněných stížností a sankcí¹. Subjekty příslušnými k prosazování Nařízení jsou především dopravní úřady a Ministerstvo dopravy (dále jen „**MD**“). MD zpracovalo zprávu za celou Českou republiku s výjimkou Magistrátu hl. m. Prahy, Krajského úřadu Středočeského kraje, Krajského úřadu Kraje Vysočina a Krajského úřadu Jihomoravského kraje, které MD nezaslaly podklady. Tuto souhrnnou zprávu MD zveřejňuje na svých webových stránkách.

1. Rozdělení pravomocí mezi subjekty příslušnými pro prosazování Nařízení

Vůči dopravci je orgánem příslušným pro prosazování Nařízení, v případě mezinárodní linkové autobusové dopravy MD a v ostatních případech dopravní úřady, jimiž jsou krajské úřady, resp. Magistrát hl. m. Prahy. Vůči provozovateli terminálu je tímto orgánem dopravní úřad a vůči provozovateli cestovní kanceláře nebo cestovní agentury vykonává tuto působnost obecní živnostenský úřad². Tyto orgány jsou vykonavateli veřejné správy. Soukromoprávní nároky vyplývající z neplnění smluv (např. náhrada jízdného) musí cestující uplatnit u soudů.

Pravomoc a příslušnost dopravních úřadů a MD v oblasti silniční dopravy upravuje vedle Nařízení i zákon č. 111/1994 Sb., o silniční dopravě, ve znění pozdějších předpisů, v případě živnostenských úřadů zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání, ve znění pozdějších předpisů a zákon č. 570/1991 Sb., o živnostenských úřadech, ve znění pozdějších předpisů.

---

¹ Součástí této zprávy jsou i stížnosti na porušení povinností vyplývající pravděpodobně i z jiných předpisů souvisejících se silniční dopravou, než jen z Nařízení, protože však MD nemá dostatek podkladů pro posouzení, zda některé stížnosti spadají pouze do působnosti Nařízení.

² MD nemá informace, že by byly uloženy živnostenskými úřady sankce provozovatelům cestovních kanceláří a cestovních agentur dle Nařízení. Pro úplnost MD uvádí, že cestovní kanceláře a agentury jsou kontrolovány především Českou obchodní inspekcí z hlediska ochrany práv spotřebitelů upravených příslušnými právními předpisy, např. nekalé a klamavé obchodní praktiky, diskriminace spotřebitele, informační povinnosti vůči spotřebitelům apod., na základě kterých mohou být cestovní kanceláře a agentury postihovány za porušení povinností obdobných povinnostem upraveným v Nařízení.

2. Informace a statistika o vyřizování stížností

Rok	Počet stížností	Důvod stížnosti (zrušení, zpoždění spoje, diskriminační přístup, chybějící pomoc osobám se zdravotním postižením apod.)	Bližší informace
1. ledna 2019 – 31. prosince 2019	MD – 12 MPO - 0 MSK – 0 LBK – 1 KHK – 0 PBK – 0 ÚK – 0 OLK – 0 VŠČ – Nemáme zprávu SČK – Nemáme zprávu JMK – Nemáme zprávu ZLK – 1 KVK – 2 MHMP – Nemáme zprávu PLK – 0 JČK – 0	LBK - Přeplnění vybraných spojů linky 670930 v úseku Roztoky u Semil – Praha ZLK - Stížnost na předčasný odjezd autobusového spoje MD - Nerealizovaný spoj - 2x, zpožděný spoj 3x, čekání na tankování, nedodržení JŘ, ztráta zavazadla – 3x, nevpuštění do vozidla, špatné informace o odjezdech na terminálu KVK - Stížnost na nedodržování jízdního řádu	LBK - Stížnost cestující vracící se každou neděli spojem linky 670930 z Roztok u Semil do Prahy, kdy tento vybraný odpolední/podvečerní spoj byl pravidelně přeplněn cestujícími. ZLK - Stížnost byla důvodná, řidič nevyčkal na čas pravidelného odjezdu. KVK- Stížnost na dopravní obslužnost na trase Vintřív - Nová Role.
1. ledna 2020 – 31. prosince 2020	MD – 6 MPO - 0 MSK – 0 LBK – 2 KHK – 0 PBK – 0 ÚK – 0 OLK – 0 VŠČ – Nemáme zprávu SČK – Nemáme zprávu JMK – Nemáme zprávu ZLK – 1 KVK – 1 MHMP – Nemáme zprávu PLK – 0 JČK – 0	MD – neuznání slevy na jízdném důchodci, nevpuštění do vozidla, zrušení spoje – 3x, nevrácení částky za zrušený spoj LK- Odmítnutí přepravy linkou 540086 z Křižan do Liberce, Stížnost na řidiče BUS ZLK - Stížnost na uzavření toalet na autobusovém nádraží Zlín KVK - nevydání dokladu o zaplacení jízdnéh	LK - Stížnost cestujícího na odmítnutí přepravy spojem linky 540086 z Křižan do Liberce, s poukázáním na fyzické napadení cestujícího řidičem, pohmoždění a poranění cestujícího – řešeno především v rámci přestupkového správního řízení na Magistrátu města Liberec. Řidič nebyl schopen prodat požadovanou přestupní jízdenku, přičemž po domluvě s dispečerem, který řidiči poradil, aby za

			<p>situace, kdy cestující nesdělí přesný název zastávky, číslo zóny a bude hrozit blokování další cesty BUS, byla přivolána Policie ČR a cestující byla ze spoje linky vyvedena; tato skutečnost se naplnila, přičemž byla následně, po podání stížnosti, cestující doručena omluva jak ze strany Libereckého kraje, tak i koordinátora dopravy a dopravce</p> <p>ZLK – Stížnost byla důvodná, uzavření však bylo pouze dočasné, způsobené nedostatkem personálu z důvodu karantény COVID-19</p> <p>KVK - Stížnost na společnost AD Ligneta regionalbus s.r.o. ve věci úhrady jízdného v době mimořádných opatření Karlovarského kraje v období nouzového stavu, kdy cílem opatření bylo zabránění kontaktu mezi cestujícími a jízdním personálem.</p>
--	--	--	--

2.1 Může cestující podat stížnost přímo kontrolnímu orgánu, nebo musí cestující podat nejprve stížnost dopravci (provozovateli terminálu), a až pak může následně podat stížnost kontrolnímu orgánu?

V České republice může cestující podat stížnost přímo kontrolnímu orgánu. Důvodem relativně nízkého počtu stížností je pravděpodobně vysoká konkurence na trhu autobusové dopravy, kdy jsou dopravci nuceni maximálně vycházet cestujícím vstříc a tudíž i řešit požadavky cestujících k jejich spokojenosti.

2.2 Je v ČR předepsaný vzor formuláře pro podání stížností?

Ne, není. Forma podání stížnosti je volná.

2.3 Jakým způsobem může cestující podat stížnost?

Cestující může podat stížnost písemně nebo ústně do protokolu anebo v elektronické podobě podepsané uznávaným elektronickým podpisem. Za podmínky, že podání je do 5 dnů potvrzeno, popřípadě doplněno způsobem uvedeným ve větě první, je možno je učinit pomocí jiných technických prostředků, zejména prostřednictvím dálnopisu, telefaxu nebo veřejné datové sítě bez použití uznávaného elektronického podpisu³.

2.4 Postoupilo MD stížnost zahraničnímu kontrolnímu orgánu?

Ano, MD postoupilo dne 30.07.2019 stížnost cestujícího týkající se ztráty zavazadla cestujícího. Vzhledem k tomu, že autobusová linka provozovaná dopravcem Regiojet a.s. začínala Bratislavě a pokračovala do Budapešti, je dle čl. 28 odst. 1 Nařízení příslušný slovenský subjekt určený pro prosazování Nařízení (Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenské republiky).

2.5 Je možné vyřešit stížnost cestujícího prostřednictvím mediace apod.?

K možnostem ohledně alternativního řešení sporů lze uvést, že obecně lze spory řešit mediací, která je legislativně zakotvena v zák. č. 202/2012 Sb., o mediaci a o změně některých zákonů (zákon o mediaci) s tím, že v současné době je u nás zapsáno v seznamu vedeném Ministerstvem spravedlnosti 257 aktivních mediátorů.

V zákoně o ochraně spotřebitele, zavádí ucelený systém mimosoudního řešení spotřebitelských sporů, do kterého je zapojena Česká obchodní inspekce jako obecný subjekt mimosoudního řešení sporů, a další specializované orgány, které již v současnosti řeší spory spotřebitelů mimosoudní cestou – Finanční arbitř, Český telekomunikační úřad a Energetický regulační úřad. Novelou tohoto zákona, účinnou od 28.12.2015 byla do národního práva implementována směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/11/EU ze

---

³ Dle § 37 odst. 4 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád.

dne 21. května 2013 o alternativním řešení spotřebitelských sporů a o změně nařízení (ES) č. 2006/2004.

2.6 Je rozhodnutí kontrolního orgánu závazné pro stěžovatele, dopravce, provozovatele terminálu atd.?

Ano, je. Avšak kontrolní orgán nemůže cestujícímu zaručit finanční kompenzaci. S nárokem náhrady škody a jízdného se musí cestující obrátit na soud.

2.7 Má MD nebo ostatní kontrolní orgány informace o počtu stížností podaných cestujícími dopravcům atd.?

Ne, dopravci ani jiné subjekty nemají povinnost sdělovat tyto informace kontrolním orgánům.

3. Informace a statistika o sankcích

Rok	Počet uložených sankcí:	Druh uložené sankce (v případě pokuty uvést celkovou výši uložených pokut):	Důvod pro uložení sankce (která ustanovení Nařízení byla porušena):
1. března 2019 – 31. prosince 2019	MD – 0 MPO - 0 MSK – 0 LBK – 0 KHK – 0 PBK – 0 ÚK – 0 OLK – 149 VŠČ – Nemáme zprávu SČK – Nemáme zprávu JMK – Nemáme zprávu JČK – 0 ZLK – 0 KVK – 0 MHMP – Nemáme zprávu PLK - 0	OLK – Smluvní pokuta ve výši 1.999.000,-Kč	OLK - Nejeté a zpožděné spoje
1. ledna 2020 – 31. prosince 2020	MD – 0 MPO - 0 MSK – 0 LBK – 0 KHK – 0	OLK – Smluvní pokuta ve výši 1.525.000,-Kč	OLK - Nejeté a zpožděné spoje

	PBK – 0 ÚK – 0 OLK – 150 VSČ – Nemáme zprávu SČK – Nemáme zprávu JMK – Nemáme zprávu JČK – 0 ZLK – 0 KVK – 0 MHMP – Nemáme zprávu PLK – 0		
--	---	--	--

3.1 Uložily kontrolní orgány sankce v řízení, která byla zahájena na základě stížností nebo na základě vlastní iniciativy?

OLK – Pokuty uvedené v tabulce č. 3 nebyly uloženy na základě stížností cestujících ani na základě iniciativy dopravního úřadu, ale na základě uzavřených smluv o veřejných službách a to na základě podkladů od dopravce prověřených Koordinátorem Integrovaného dopravního systému Olomouckého kraje (KIDSOK p.o.) z dat centrálního dispečinku veřejné dopravy. Smluvní pokuty byly vybrány na základě vystavených výzev k uhrazení smluvní pokuty.

Ostatní kontrolní orgány žádné sankce na základě vlastní iniciativy neuložily.

3.2 Jsou sankce uloženy i jinými orgány, než kontrolními?

Pouze v případě LBK, kde dle smluv o veřejných službách v přepravě cestujících může sankce, které nevyplývají z platné legislativy, ale ze smluvních ujednání, udělit i přímo Liberecký kraj na základě vlastní kontrolní činnosti či vyhodnocení stížností či podnětů od jiných subjektů, např. od koordinátora IDS (KORID LK, spol. s r.o.).

4. Ostatní činnost zajišťující provádění Nařízení

4.1 Jak kontrolní orgány monitorují dodržování Nařízení?

Všechny kontrolní orgány prováděním státního odborného dozoru. Krajské úřady pak také mohou na základě smluvních ujednání ohledně závazků veřejných služeb uzavřených s dopravcem (viz bod 3.2).

4.2 Spolupracují kontrolní orgány s organizacemi zastupující cestující, postižené, spotřebitele, nebo jinými kontrolními orgány?

Zástupce MD je zapojen do Národního rozvojového programu mobility, kde v rámci Vládního výboru pro zdravotně postižené občany je členem hodnotící komise posuzující projekty obcí týkající se bezbariérových tras propojujících důležitá místa v obci (školy, zdravotní zařízení apod.), na jejichž realizaci je pak poskytnut finanční příspěvek.

MSK – Ano. Moravskoslezský kraj řeší bezbariérovou dopravu v rámci svého „Krajského plánu vyrovnávání příležitostí pro občany se zdravotním postižením na léta 2014 - 2020“. Nařízení bylo zveřejněno na webu Moravskoslezského kraje v sekci Doprava.

LBK - Spolupráce probíhá zatím pouze s organizacemi reprezentujícími osoby se zdravotním postižením, řeší se s nimi opatření na zlepšení bezbariérovosti a přístupnosti veřejné dopravy těmto osobám.

KHK – Ano. Spolupráce s Tyflocentrum, Centrum zdrav.postižených HK, Občanské sdružení Neratov

PBK - Se zástupci Národní rady zdravotně postižených jsou vedena pravidelná každoroční jednání, kde jsou řešeny otázky zlepšení přístupu k handicapovaným osobám.

OLK – Spolupracuje s Národní radou osob se zdravotním postižením Olomouckého kraje, zmapovali a aktualizují například dostupnost autobusových a železničních zastávek v kraji pro osoby se zdravotním postižením. Výsledky jsou zveřejněny na webových stránkách www.kidsok.cz.

JČK – V roce 2016 společnost JIKORD s.r.o. (koordinátor dopravy zřízený krajem) komunikovala s Národní radou osob se zdravotním postižením ČR. Komunikace se týkala zejména označování nízkopodlažních spojů v jízdním řádu a vybavení (nízkopodlažnost vozidel v nabídkových řízeních po roce 2019).

ZLK – S osobami se zdravotním postižením formou plnění požadavků stanovených Krajským plánem vyrovnávání příležitostí pro osoby se zdravotním postižením Zlínského kraje.

KVK – Ano, KVK zpracoval Krajský plán vyrovnávání příležitostí pro osoby se zdravotním postižením na období 2015 – 2020, jehož součástí je cíl 2.2 „Přispívat ke zvýšení mobility osob se zdravotním postižením v oblasti veřejné dopravy“. Tento plán je

zveřejněn na webových stránkách kraje pod odkazem <http://www.kr-karlovarsky.cz/krajsky-urad/cinnosti/Documents/>.

PLK – Spolupracuje s organizacemi zastupujícími cestující, osoby se zdravotním postižením či spotřebitelskými organizacemi - spolupráce s Národní radou pro zdravotně postižené, společná jednání, stanovení cílů, jejich realizace (např. zvýšení počtu bezbariérových spojů, hlášení pro slabozraké na Centrálním autobusovém nádraží Plzeň).

4.2 Spolupracují kontrolní orgány se zahraničními kontrolními orgány?

Ano, např. MD si vyměňuje informace a zkušenosti se Slovenskou obchodní inspekcí a s Ministerstvom dopravy, výstavby a regionálního rozvoja Slovenské republiky.

4.4. Vykonali kontrolní orgány nějakou činnost k rozšiřování informací o právech cestujících dle Nařízení?

MD má zveřejněné shrnutí práv cestujících na svých stránkách, seznam určených autobusových terminálů a informační leták pro řidiče, jak se mají chovat k osobám se zdravotním postižením a osobám se sníženou pohyblivostí. Dále MD zástupce krajských úřadů a dopravců o Nařízení a jeho dopadech na ně informovalo.

MSK – Nařízení bylo zveřejněno na webu Moravskoslezského kraje v sekci Doprava.

LBK – Ne.

KHK – Ano. Aktualizované informace pro cestující jsou dostupné na webu KHK.

PBK – práva cestujících jsou obsažena ve smluvně právních podmínkách integrovaného tarifu IREDO

OLK – na webových stránkách zveřejnil text Nařízení.

JČK – v roce 2019 byla ve spolupráci se společností JIKORD s.r.o. (koordinátor veřejné dopravy kraje) finalizována nabídková řízení na zajištění autobusové dopravy na dalších 10 let v Jihočeském kraji. Součástí zadávací dokumentace byl dokument ohledně nízkopodlažních požadavků na vozidla.

ZLK – Zveřejnění Nařízení na stránkách ZLK.

KVK – Pro rozšíření povědomí o právech cestujících zveřejnil KVK na svých webových stránkách nejen „Shrnutí práv cestujících v autobusové a autokarové dopravě“ ale i celý text „Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 181/2011 o právech cestujících v autobusové a autokarové dopravě a o změně nařízení (ES) č. 2006/2004“.

PLK – Na webových stránkách kraje, měsíčníku Plzeňského kraje a na webových stránkách organizátora veřejné dopravy Plzeňského kraje jsou pravidelně uveřejňovány informace pro cestující o změnách v dopravě.

4.5. Jak byl proveden čl. 11 Nařízení?

LBK - V Libereckém kraji je řešeno pouze označování spojů s garantovaným bezbariérovým přístupem v jízdních řádech, v jízdních řádech vybraných linek MHD a železniční dopravy jsou uváděny také informace o případně bezbariérově přístupných zastávkách, stanicích a terminálech (obvykle pouze u těch, kde je to splněno). Při rekonstrukcích a novostavbách zastávek, jak drážních, tak i autobusových, je dbáno na zajištění bezbariérového přístupu – v souladu s vyhláškou č. 398/2009 Sb., o obecných technických požadavcích zabezpečujících bezbariérové užívání staveb.

ZLK - Zavedené nediskriminační podmínky přístupu platné pro přepravu osob se zdravotním postižením nebo osob se sníženou pohyblivostí zveřejňují dopravci v závazku veřejné služby standardním způsobem v přepravních a tarifních podmínkách, vydávaných každým z dopravců. Tyto tarifní podmínky jsou k dispozici na místech určených pro styk s cestující veřejností (tato místa jsou taktéž dána těmito vydanými podmínkami), jsou k dispozici v jednotlivých autobusech a na webových stránkách každého tohoto dopravce.

Autobusy, umožňující bezbariérovou přepravu cestujících, jsou označeny piktogramem pro označení vozidel přepravující osobu těžce postiženou nebo těžce pohybově postiženou (O1). Informace o nasazení nízkopodlažního autobusu je uvedena v příslušném jízdním řádu u spojů, na které je vypraveno bezbariérově přístupné vozidlo. Jízdní řády jsou přístupné na internetu nebo jsou k dispozici v informační kanceláři na autobusových nádražích.

PBK – Podmínky přístupu k osobám se zdravotním postižením nebo osobám se sníženou pohyblivostí jsou zveřejněny ve smluvně přepravních podmínkách tarifu IREDO.

MD a další kontrolní orgány nedisponují informacemi jaké kroky dopravci a provozovatelé terminálů učinili. Dopravci nemají povinnost informovat kontrolní orgány o provedení čl. 11 Nařízení. JMK nadto uvedl, že dopravci provozující dopravu

objednávanou JMK jsou povinni zajistit plnění závazku veřejné služby také vozidly přístupnými osobám s omezenou schopností pohybu a orientace a to v počtu stanoveném jízdními řády. Dále jsou v rámci Integrovaného dopravního systému JMK zavedeny nediskriminační podmínky přístupu platné pro přepravu osob se zdravotním postižením nebo osob se sníženou pohyblivostí zveřejněny ve Smluvních přepravních podmínkách IDS JMK.

SEZNAM ZKRATEK:

EK – Evropská Komise

JČK – Krajský úřad Jihočeského kraje

JMK – Krajský úřad Jihomoravského kraje

JŘ – jízdní řád

KHK – Krajský úřad Královéhradeckého kraje

KVK – Krajský úřad Karlovarského kraje

LBK – Krajský úřad Libereckého kraje

MD – Ministerstvo dopravy ČR

MPO – Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR

MHMP – Magistrát hl. m. Prahy

MSK – Krajský úřad Moravskoslezského kraje

Nařízení – nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 181/2011 o právech cestujících v autobusové a autokarové dopravě a o změně nařízení (ES) č. 2006/2004

OLK – Krajský úřad Olomouckého kraje

PLK – Krajský úřad Plzeňského kraje

PBK – Krajský úřad Pardubického kraje

SČK – Krajský úřad střeďočeského kraje

ÚK – Krajský úřad Ústeckého kraje

VŠČ – Krajský úřad kraje Vysočina

ZLK – Krajský úřad Zlínského kraje